

Očistimo Kočevsko 2018

S provokacijo Z odpadki na Mestno ploščad smo v kočevski občini sklenili čistilno akcijo Očistimo Kočevsko 2018. Kar 236 vreč, polnih odpadkov, odvženih skozi okna avtomobilov, smo v ponedeljek po akciji pripeljali na ploščad. Na ogled. V razmislek ...

Na kupu so prevladovala rumena vreča, napolnjena s pločevinkami (predvsem piva in energijskih pijač), lončki 'coffe to go', plastenkami in drugo embalažo. Odpadke vzdolž več kot 60 kilometrov cest, za katere lahko trdimo, da so povsem nepotreben odpadke, je v občini pobiralo 150 do 200 prostovoljcev.

17 ton odpadkov, kolikor jih je bilo do srede, 18. aprila, pripeljanih na Zbirni center za odpadke v Mozlju, je uspelo iz narave iztrgati okoli **1270 prostovoljcem**, torej občankam in občanom občine Kočevje, ki so se čistilni akciji pridružili tudi letos. Velika udeležba in spodbujajoč odziv občank in občanov vseh generacij sta vsekakor dokaz in potrditev, da si občanke in občani želimo živeti v urejenem in čistem okolju. Da nam je mar!

Poleg odpadkov, pobranih vzdolž javnih in bližnjih gozdnih cest, smo v sklopu čistilne akcije čistili tudi posamezne lokacije predvsem manjših divjih odlagališč, ki so se pojavili v zadnjem letu dni, zaključili pa s sanacijo treh večjih lokacij divjih odlagališč ter ob pomoči jamarjev Društva za raziskovanje jam Ljubljana očistili tudi Brezno pod Lukaš hribom pri Smuki ter jamo, imenovano Smetišče v bližini Kočevske Reke. Odpadke so jamarji z rokami ter vrvmi izvlekli na površje; iz Brezna pod Lukaš hribom je bilo treba odpadke izvleči 30 metrov navpično navzgor.

Na dan čistilne akcije je bilo opravljenih še veliko ur v dobro vseh nas: po vaseh so se urejala vaška središča, igrišča in drugi skupni prostori, urejali so se gasilski in vaški domovi. Dan čistilne akcije je v občini Kočevje prerasel v dan, ko smo številni pripravljene sodelovati in narediti nekaj za skupno dobro!

Čistilne akcije Očistimo Kočevsko 2018, ki v Kočevju velja za eno od znanilk pomladi, so se tudi letos udeležili šole, vrtec, številna društva, ki v akciji sodelujejo že vrsto let, pridružili pa so se tudi novi npr.: ekipa mladih športnikov kočevskega rokometnega kluba, zaposleni v nekaterih javnih zavodih v Kočevju itn.

Tako otroci iz Vrta Kočevje kot osnovnošolci OŠ Ljuba Šerčerja, OŠ Zbora odposlancev, OŠ ob Rinži, OŠ Stara Cerkev, OŠ Fara in CŠOD Jurček so poskrbeli za urejenost širše okolice svojih šol, Stare Cerkve in mesta Kočevje. Starejši, dijaki in zaposleni na Gimnaziji in srednji šoli Kočevje so letos, že četrto leto zapored, sodelovali pri pobiranju odpadkov vzdolž odsekov cest Cvišlerji–Onek–Koprivnik ter Brezovica–Mozelj–Livold. Še več, letos so z dodatnimi 40 dijaki pomembno prispevali tudi pri čiščenju problematičnih, bolj onesnaženih lokacij v širši okolici mesta Kočevje. Pomemben

Čistili so tudi dijaki Gimnazije in srednje šole Kočevje • Foto: Zorica Potisk

Pobiranje odpadkov vzdolž cest • Foto: Marjan Kapele

Razporejanje prostovoljcev na lokacije • Foto: Marjan Kapele

Cona LIK - skupinska • Foto: Tina Kotnik

del so prispevali tudi zaposleni na Občini Kočevje, župan občine Kočevje ter posamezni predstavniki občinskega sveta in posameznih odborov Občine Kočevje, zaposleni v javnih zavodih kot npr.: Ljudska univerza Kočevje, Zavod RS za zaposlovanje, Podjetniški inkubator ... Nobena akcija ne mine brez sodelovanja in pomoči prijateljev iz enote Šent, prizadevnih občanov iz zavoda Želva, tabornikov, plesalk plesnega studia Rusalka, ki z mladostjo in vedrino polepšajo vsak začetek akcije, in še bi lahko naštevala. Kot vsako leto so se akcije številčno udeležili člani Ribiške družine Kočevje, ki so se jim letos pridružili še člani Moto kluba Kočevski medvedi, enako člani Planinskega društva Kočevje, Gozdarskega društva Medved, Društva upokojencev ter številna gasilska društva, ki predstavljajo

Kočevje - Rudniško jezero • Foto: Marjan Kapele

Čiščenje jame pod Lukaš hribom • Foto: Marjan Kapele

Potapljači - Rudniško jezero • Foto: Marjan Kapele

pomembno sredino, ki skrbi in poganja družbeni del življenja na vaseh in širše. Med akcijo so okolico urejala številna podjetja v občini.

Odziv občank in občanov na letošnji akciji potrjuje najpomembnejše poslanstvo vsako leto organizirane čistilne akcije, in to je ozaveščanje prebivalstva, aktivno reševanje in posledično zmanjševanje obsega problematike ter sodelovanje oz. pritisk na vse pristojne institucije, ob pomoči katerih smo lahko uspešnejši.

Da je tako, hvala Občini Kočevje za veliko podporo akciji in denarna sredstva, ki so potrebna za izvedbo tako velike akcije, Komunali Kočevje za odvoz zbranih odpadkov, podjetju CGP enota Kočevje, sodelavcem Zavoda za gozdove OE Kočevje, Policijski postaji Kočevje ter podjetjem Intersocks, Melamin, Slovenski državni gozdovi, Gostilnici Falkenau in drugim, ki so čistilno akcijo podprli tudi z denarnimi sredstvi.

Tina Kotnik

Kočevje se prebujaja, prebudimo se tudi mi!

Kočevje se prebujaja – pred nekaj leti naslov in vodilo koncertnega dne Kluba kočevskih študentov. Za z glasbo in mladostjo obarvan dan je to absolutno veljalo, pa tudi sicer se Kočevje prebujaja. Svoj prispevek k temu nam vsako leto podari narava s pomladjo, ki se je občanke in občani Kočevja po navadno dolgi, predvsem pa temačni in hladni zimi seveda razveselimo. Drug moment pa je razvojno prebujanje Kočevja, ki ga lahko opazujemo in mu sledimo na različnih koncih našega mesta. Gradnji novih podjetij sledi obnova železnice ter obnova posameznih krajših odsekov cest, urejanje javnih površin ... Skratka, Kočevje in mi z njim se prebujamo!

Z željo in prizadevanji oblikujemo in nadgrajujemo destinacijsko znamko Kočevsko, s katero se danes že radi pohvalimo, z njo se predstavljamo svetu in si želimo biti gostitelj obiskovalcem Kočevske. Občanke in občani občine Kočevje smo vsekakor tisti, ki zeleno destinacijo Kočevsko oblikujemo, jo uresničujemo in smo odgovorni zato, da omenjenega ne počnemo s figo v žepu.

Kočevska Reka z okolico je v kočevskem prostoru trenutno kraj, ki v širšem prostoru ponuja največ: obnovljen kulturni dom kot izhodišče za obisk bunkerja v Škrilju, Orlova soba z učno potjo ob Reškem jezeru ter opazovalnicami narave, ki jih vzpostavljamo s sredstvi projekta LIFE Kočevsko v letu 2018. Ranč Marina odpira vrata tako ljubiteljem konj, pohodnikom, ljubiteljem dobre hrane ... Gozdni rezervat Pragozd Krokar bo z vzpostavljeno potrebno infrastrukturo v prihodnje vsekakor pomembna točka obiska Kočevske. In tu se vsebine oz. zgodbe Kočevske Reke še zdaleč ne končajo.

Okolje, na katerega smo ponosni oz. se čutimo del njega, kot tudi turizem pa smo ljudje. In predvsem pred svojim pragom imamo še veliko za postoriti.

Zamislila sem se nad krajevnimi imeni npr. gozdne ceste Smetišče, prav tako nad enakim imenom kraškega brezna, ki je v bližini Kočevske Reke. Ime gozdne ceste pri bunkerju sicer prav tako izhaja iz lokalne posebnosti, a je bilo stanje do novem-

Gradbeni odpadki • Foto: Urban Štupica

bra 2017 vzdolž te ceste enako kot na smetišču. Zakaj tako?

V preteklosti, ko še ni bilo organiziranega odvoza odpadkov iz gospodinjstev v Občini Kočevje, je seveda vsaka vas imela svoje, vaško odlagališče oz. smetišče. Do danes, čeprav imamo vzpostavljen redni odvoz komunalnih odpadkov, smetišča še vedno obstajajo. Kje? Na čigavi zemlji? Kdo je/so tisti, ki tu nelegalno odlaga(-jo) odpadke?

Osredotočila sem bom na že omenjene tri lokacije v bližnji okolici Kočevske Reke.

Lokacija kraškega brezna z imenom Smetišče (ID jame 6994) v bližini Kočevske Reke

je žal priročno smetišče najverjetneje lastnikov bližnjih hiš, kamor ti odmetavajo svoje odpadke. Jamo bomo v letu 2018 s pomočjo jamarjev Društva za raziskovanje jam Ljubljana očistili. Prav tako ni naključje, zakaj ima tako ime gozdna cesta Smetišče. Žal že leta in tudi danes služi kot smetišče marsikateremu krajanu Kočevske Reke, morda tudi širše. Lokacije divjih odlagališč vzdolž omenjene gozdne ceste so bile že večkrat čiščene. Kljub temu danes tam poleg gradbenega materiala, obreza sadnega drevja ležijo tudi kosovni odpadki odsluženega pohištva dnevne sobe in spalni-

ce, vreče uporabljenih plen in kupi drugih odpadkov. Odpadki ležijo na zemljišču v lasti Republike Slovenije, kar pomeni, da so vsi povzročitelji odpadke odvrgli na tuji, ne na svoji zemlji. Tu so jih odložili, čeprav je to prepovedano. Kljub temu da gre za njihov kraj!

Nekaj deset metrov dolgo nelegalno odlagališče odpadkov vzdolž gozdne ceste pri bunkerju smo s sredstvi Občine Kočevje sanirali v novembru 2017. Najrazličnejše nerazgradljive odpadke ter salonitne plošče smo ob pomoči Komunale Kočevje pobrali in izpulili iz narave ter odpeljali na Zbirni center za odpadke v Mozlju, biorazgradljiv material – les, kosovne odpadke, vejevje pa zažgali ter na koncu poravnali ter nasuli z zemljinjo. Vzdolž ceste je bilo vzpostavljeno približno 100 m lesene ograje. Gozdna cesta bo v roku meseca dni postala ena izmed treh dohodnih poti do opazovalnic Reškega jezera oz. tamkajšnje narave. Želimo si, da bo pot do njih urejena in brez odpadkov.

Tina Kotnik

Spoštovani uporabniki!

Komunala Kočevje

Zima je dolgo kazala zobe, zdaj bo pa treba delo na vrtu precej pohiteti. Hkrati s pripravami na spomladansko odstranjevanje plevela in prvo setev boste potrebovali tudi prostor, kamor boste odlagali vrtno biološke razgradljive odpadke. Če že imate kompostnik, ga boste s temi odpadki polnili še naprej. Če ga še nimate, je zdaj pravi čas, da si ga postavite. Potrebujete okoli 2 m³ prostora na senčni, zavetrni strani vrta. V trgovinah lahko izbirate med več vrstami kompostnikov: plastičnimi, lesenimi ali betonskimi, s pokrovi ali brez. Tisti, ki imate malo ustvarjalne žilice in volje, ga lahko izdelate sami. Pomembno je, da ima kompostnik stik s tlemi, da je z vseh strani primerno prezračen in da odvečna voda lahko odteka. V ta namen osnovno plast izdelajte iz zdrobljenih vej. S pravilnim nalaganjem odpadkov na kompostnik boste zagotovili zadostno količino kisika, da preprečite gnitje odpadkov. Vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) in suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) naj se vedno med seboj mešata. Ostanke hrane je priporočljivo prekrito z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečite neprijetne vonjave in ne privablja neželjenih gostov (ptice, glodavci). V procesu razgradnje, ki poteka pri temperaturi med 50 in 60 °C, bakterije in glive proizvajajo humus in hranljive snovi. Za to potrebujejo zadostno količino vlage in kisika. Med daljšo poletno sušo je zato priporočljivo vlaženje kompostnega kupa.

Ko je hišni kompostnik poln oziroma približno po pol leta, njegovo vsebino preložite. S tem ga prezračite in tako pospešite razkroj odpadkov. Dozorel kompost presejete, preostanek pa uporabite za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

Zrel kompost lahko uporabite na svojem vrtu za dognojevanje, za sajenje rož, grmovnic ... Vsebuje veliko hranilnih snovi, zato nadomešča umetna gnojila, hkrati pa zadržuje vodo in toploto.

Gospodinjstva v blokih možnosti kompostiranja večinoma nimate. Nekatera gospodinjstva ste morda preizkusila, kako deluje Organko, sicer pa ima vsak blok v sklopu zbirnega mesta poleg zabojnikov za

embalažo in mešane komunalne odpadke nameščene tudi zabojnike za biološke odpadke z rdečim pokrovom, kamor lahko gospodinjstva odlagate večinoma kuhinjske odpadke. Biološko posodo lahko uporabljajo tudi gospodinjstva v strnjениh primestnih naseljih. V letu 2017 ste v gospodinjstvih v rdeče zabojnike odložili za dobrih 755 ton biološko razgradljivih odpadkov, ki smo jih v kompost predelali na kompostarni Mozelj. Biološke odpadke v zabojnike odlagajte v biorazgradljivih vrečkah, v papirnatih vrečkah ali zavite v časopisi papir.

Da bo vaše ravnanje z biološkimi odpadki ustrezno, pa tudi vam bo tako lažje, vam svetujemo, da biološke odpadke že ob njihovem nastanku (npr. pri lupljenju sadja in zelenjave) zbirate ločeno, v zato namenjeno posodo ali vrečko in jih nato ločeno odložite v rdeč zabojnik. Le tako boste lahko zagotovili, da biološke odpadke do odlaganja v biološki zabojnik hranite ločeno od drugih odpadkov in da ne prihaja do mešanja komunalnih odpadkov, zaradi česar bi bila predelava odpadkov otežena oziroma onemogočena.

Kaj kompostiramo oziroma odlagamo v rdeče zabojnike? Kuhinjske odpadke, kot so zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst, jajčne lupine, kavnino in čajno usedlino, filter vrečke, prehranske izdelke, kuhane ostanke hrane, papirnate robčke in brisačke, moker papir ... Kompostiramo tudi zeleni vrtni odpad, kot je vejevje, travo, listje, staro zemljo ločnic, rože, plevel, ostanke vrtnih pridelkov, gnilo sadje, lesni pepel, steljo rastlinojedih živali ...

Zaključili smo prvi cikel pregledov vsebine zabojnikov za mešane komunalne odpadke pri prvih devetih blokih. Rezultate podajamo v spodnji tabeli.

Pohvaliti velja stanovalce Kajuhovega naselja 2, Podgorske 11 c in Kidričeve ulice 7, ki so dokazali, da pri njih ločevanje odpadkov ni tabu tema, da se da, če se hoče. Izkazali so se zlasti stanovalci Kajuhovega naselja 2, ki pri zadnjem pregledu v zabojniku niso imeli niti enega neustreznega odpadka. Bravo! Želimo si, da bi to navado ohranili še naprej in bili tako vzgled vsem preostalim občanom.

	Delež ustrezno ločenih odpadkov [%]					povprečje
	1. pregled	2. pregled	3. pregled	4. pregled	5. pregled	
Kajuhovo naselje 2	37,4	89,7	85,6	85,1	100,0	79,6
Podgorska 11 c	61,7	51,1	63,6	76,0	80,4	66,6
Kidričeva 7	42,3	53,5	62,0	87,8	81,5	65,4
Podgorska 4	40,2	58,7	42,4	55,4	65,1	52,4
Kidričeva 2	34,8	44,0	46,4	67,1	-	48,1
Kajuhovo naselje 36	58,5	52,5	39,0	38,3	51,3	47,9
Rezidenca	35,3	14,8	38,7	61,5	61,5	42,4
Kajuhovo naselje 30	42,2	24,1	35,0	50,2	40,8	38,5
Podgorska 8 a	24,8	70,5	8,0	25,7	30,0	31,8